

Täysistunto

Torstai 23.3.2017 klo 15.59—18.27

2.4. Suullinen kysymys suomalaisen ruoan suosimisesta (Peter Östman kd)

Suullinen kysymys SKT 37/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Östman.

Keskustelu

16.42 **Peter Östman kd:** Arvoisa puhemies! Viime kesänä kävimme kristillisdemokraattien aloitteesta välikysymyskeskustelun maatalouskriisistä. Silloin asianomainen ministeri totesi vastauksissaan, että on turha vaatia puhdasta suomalaista ruokaa koteihin, kouluihin tai ravintoloihin, jollemme pysty varmistamaan edellytyksiä ruoan tuottamiselle. Olin ja olen edelleen asianomaisen ministerin kanssa täysin samaa mieltä.

Brasilialaista skandaalilihaa on tuotu Suomeen, ja nyt olemme tilanteessa, jossa lautasellemme päätyy ruokaa, joka ei ole suomalaista eikä varmuudella puhdasta. On syytä kysyä, onko oikein ja oikeudenmukaista, että verorahoilla ostetaan sellaista ruokaa suomalaisten syötäväksi, jota Suomessa ei edes saa tuottaa. Miten suomalaiset maatalousyrittäjät ja elintarviketeollisuus voivat pärjätä kilpailutuksissa, jos emme edes sitoudu niihin sääntöihin, joita olemme heille asettaneet? [Hälinää]

Puhemies Maria Lohela: Hyvät edustajat, pyydän teitä pidättäytymään tästä muusta keskustelusta. Se vaikeuttaa tämän täysistunnon seuraamista esimerkiksi kodeissa, joissa tätä katsotaan paraikaa televisiosta.

16.44 **Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Östmanin kysymys on yhtä hyvä kuin viime kesänä, ja vastaus on sama: on turha odottaa, että meillä on puhdasta suomalaista ruokaa lautasilla kodeissa tai kouluissa, ellei se viljely ole myös kannattavaa tuottajille, ja tämän puolesta hallitus tietenkin toimii.

No, nyt on jälleen yksi lihaskandaali maailmalla, tämän brasilialaisen naudanlihan osalta. Meillä on EU-komissiotasolla hyväksytty, että Brasiliasta saa lihaa tuoda Eurooppaan. Sen jälkeen on hyväksytty ne laitokset, mistä lihaa voi toimittaa. Nyt on käynyt ilmi, että joissakin näistä laitoksista on korruptioskandaalin myötä valvonta pettänyt. Myös Suomeen on joistain näistä laitoksista tullut lihaeriä, ja Evira käy tällä hetkellä niitä yhdessä toimijoitten kanssa läpi. Mutta vielä ei ole mitään merkkiä, että tätä pilaantunutta lihaa olisi tullut Suomeen, ja se on hyvä — se on myös merkki siitä, että meillä kontrolli pelaa. Mutta varmin tae sille, että vältetään [Puhemies koputtaa] tämänkaltaisilta ongelmilta, on se, että valitaan se suomalainen ruoka.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2017 vp

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.45 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uusi hankintalaki mahdollistaa lähiruoan suosimisen sekä pienten ja keskisuurten yritysten markkinoillepääsyn muun muassa mahdollistamalla osatarjousten tekemisen kilpailutuksiin. Kuntien vastuu osaavasta hankintapolitiikasta on merkittävä. Miten hallitus varmistaa, että lähiruoka huomioidaan paremmin jatkossa julkisissa hankinnoissa?

16.45 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysymykset sen kun paranevat. [Naurua] Valtion ruokahankinnoissa hallitus haluaa varmistaa sen sillä tavalla, että teimme viime kesänä periaatepäätöksen, että valtion ruokahankinnoissa noudatetaan sitä viljelyn ja ympäristön ja ihmisten ja eläinten suojelun standardia, mitä suomalaisilta tuottajiltakin vaaditaan.

Eilen julkaisimme myös kunnille oppaan ja kriteeristön, jota toivomme kuntapäätäjien alkavan jatkossa noudattaa. Valtio ei voi päättää kuntien puolesta. Kunnat voivat itse päättää, vaatia samanlaista tasoa, mitä valtio edellyttää ja suosittaa. Tällä tavoin voimme varmistaa sen, että ruoka, mitä nautimme julkisissa keittiöissä, on niitten tiukkojen laatuksien kautta tuotettu, mitä Suomessa edellytetään, ja sitä voidaan turvallisesti nauttia.

16.46 Jari Leppä kesk (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! On juuri näin, että varmin tapa varmistua siitä, että tietää, mitä syö, on se, että syö suomalaista ruokaa. Silloin voi syödä sitä turvallisesti mielin sekä voi syödä sitä myös hyvillä mielin kaikilta osin — sen osalta tuotantoetiikka ja tapa toimia ovat senkaltaisia. Se on myöskin terveyskysymys, kansanterveyskysymys mitä suurimmassa määrin. On myöskin selvää, että kun näitä kohtia tulee jatkuvasti, tavan takaa ympäri maailmaa, niin näillä yritetään vaikuttaa, manipuloida markkinoita, saada kilpailuetua, ja tässä tullaan tilanteeseen, jossa suomalainen ei voi pärjätä. Me teemme täällä asiat niin kuin pitää tehdä, meitä valvotaan, meillä on hyvä viranomaisverkosto, meillä on jäljitettävyyttä, alkuperät, kaikki tämä kunnossa. Ministeri Tiilikainen, ovatko nyt nämä alkuperäasetukset, jotka tulevat, senkaltaisia, että jos ei tuotteessa näitä merkkejä tulevaisuudessa ole, se on silloin merkki siitä, että se ei ole kotimaista lihaa ja silloin siinä on aina riskinsä, jos sen valitsee? Tämä on myös suomalaisen alkutuotannon etu ja sen kannattavuuden etu, jolloin me saamme [Puhemies koputtaa] oikeudenmukaisen hinnan myös tuottajille.

16.47 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Noin kuukausi sitten julkistin päätöksen siitä, että suomalaisissa liha- ja maito- ja maitojalosteissa, jotka on Suomessa valmistettu, täytyy kertoa kuluttajille myös se raaka-aineen alkuperä. Tätä velvoitetta meillä ei aikaisemmin ole ollut. Ja kun tämä säädös saatetaan voimaan ja siirtymäaika on kulunut, kun Suomi täyttää 100 vuotta, meillä kuluttajien mahdollisuus saada selko syömänsä ruoan alkuperästä oleellisesti paranee. Jos joku ei halua kertoa sitä alkuperää, silloin on syytä epäillä, että ei se ainakaan suomalaista ole, mutta Suomessa valmistetuilta tuotteilta edellytetään, että alkuperämaa kerrotaan. Meille tuotujen tuotteiden osalta sen sijaan tätä velvoitetta emme voi asettaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2017 vp

Nyt tämän brasilialaisen lihakohun myötä on kyllä syytä alkaa pohtia myös sitä, miten suurkeittiöissä tai ravintoloissa voitaisiin kuluttajille entistä varmemmin ja selvemmin kertoa, mikä on heidän tilaamansa ruoka-annoksen eri raaka-aineitten alkuperämaa.

16.49 Mats Nylund r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sain jo puolet vastauksesta, mutta haluan vielä kysyä: onko mahdollista samalla tavalla kuin esimerkiksi Ranskassa vaatia, että alkuperämaa merkitään tuotteeseen?

16.49 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olemme juuri tätä alkuperämerkintävaatimusta suomalaisten elintarvikkeitten osalta toteuttamassa samankaltaisella mallilla kuin minkä mahdollistamiseksi Ranska on tehnyt työtä komission suuntaan, samalla periaatteella: merkintä kertoo kuluttajille entistä paremmin liha- ja maitojalosteitten alkuperän, kun tuo säädös saadaan voimaan ja siirtymäaika on kulunut. Jo tällä hetkellä liha- ja maitotuotteissa Hyvää Suomesta -merkki takaa sen, että raaka-aine on sataprosenttisesti suomalaista, joten kuluttaja voi jo sen merkin perusteella varmistua myös raaka-aineen alkuperästä, jos pitää sitä tärkeänä, kuten todella moni kuluttaja pitää.

Kysymyksen käsittely päättyi.